

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΤΟΛΜΕΡ

ΔΕΝ ΜΕ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ;

Λοιπόν, δεν με γνωρίζετε;... Μά τόσο πολύ ά-
λαστα;... Δεν βρίσκετε τίποτε στο ξερομένο αυτό
πρόσωπο, μα άπολύτως τίποτε, από τη μορφή έκει-
νη που κάποτε σάς ήταν οικιακή;... Ω! Έ-
χετε δικη!... Ποσο, αλήθεια, άλλαξα!... Τά
μαλλιά μου ήταν τότε σαν τις φτερούγες του κορα-
κιού... Και τώρα είναι πολύ άσπρα κι' από περιστε-
ριού κωμαροτό λαμό!... Νά σάς πώ: Είμαι κα-
τενθουσιασμένος!... Χά!... Χά! Χά!... Κατεν-
θουσιασμένος, σάς λέω... Είμαι άφροσύ, πανασιμέ-
νος σαν τόν κρόν θάνατο!... Έτσι μου πρότει!...
Ναι! Θά συμφωνήσετε και σεις, φίλε μου, γιατί εί-
σατε φίλος μου, παλιός γνώριμός μου, από χρό-
νια φίλος μου... Θά συμφωνήσετε και σεις με
τη γνώμη μου... Θά είμαι βέβαιος... Αρ-
κεί να μάθετε την ιστορία μου, την ιστορία της
ζωής μου. Δεν είναι ανάγκη να σάς την πώ άπ
την αρχή. Τη γνωρίζετε ως ένα σημείο. Θά τη θυ-
μηθίτε όταν σάς πώ πως ήμνα τα τελευταία τρία
χρόνια. Άλλως τε και να μη την ξέρετε, δεν πει-
ράζει. Κι' η δική μου ή ζωή μου είναι με τών
άλλων ανθρώπων ως τη μέρα που γνώρισα έκεινη
και την άγνωστη. Έπομένως δεν έχει κανένα ξε-
χωριστό ένδ αφέρου. Γιατί λοιπόν, γά ποδ λόγο
να μιλάω γά πράγματα χωρίς καμιά ιδιαίτερη
σημασία;...

λοπερνούσαμε και μās περισεύανε κιάλας... Τις
όκονομίες μας τις καταθέσαμε στην Τράπεζα.
Λογαριάσαμε μάλιστα πώς σε δυο-τρία χρόνια θά
μπορούσαμε ν' αγοράσουμε και μιά μονοκατοικία,
από κείνες της 'Εταιρείας γά το σπίτι του έρ-
γάτηρ με δόσεις... Θά μπορούσαμε κι' από τότε
να πάραμε ένα τέτοιο σπίτι, μα έφρετε πρώτα
να κάνουμε ένα νοικοκυριό της προκοπής, γιατί
δεν είχαμε άλλα έπιπλα, έπιπός από τ' άπολύτως
άναγκαία.

Δυό χρόνια όμως ύστερα από το γάμο μας, ά-
ναψε ο μεγάλος πόλεμος. Κι' έτσι άφησα την
Έρριέτα μου μόνη γά να πάω κι' έγω, μαζί με
τους άλλους, να υπερασπίσω την πατρίδα.

Όλες τις κακοτυχίες και τις φοβιαιότητες του
πολέμου τις δοκίμασα, χωρίς να μ' άφησον κα-
νένα σημάδι, ούτε στο σώμα, ούτε στην ψυχή.
Δεν έλω πώς δεν φοβόμαι τόν θάνατο, ούτε και
πώς δεν πουνούσα γά τόν άδικωτατόμω τόν έν-
καταμυριών νέον άνθρωπον. Όχι... Άλλο θέ-
λω να πώ... μα δεν μπορώ... Νά: Η συμφωρά
αυτή ήταν κοινή γά όλους όσους ήμαστε έκει στά
χαρκόματα... Κοινή γά όλους τούς άνθρώ-
πους... Γι' αυτό, και δεν την πολυκατέφραμον.

Η Έρριέτα μούγραφε ταχτικά. Κάθε γράμμα
της μ' έκανε τρελλό από χαρά. Τότε, μόνο τότε
κατάλαβα πόσο πραγματικά αγαπούσα τη γυναί-
κα μου. Κάθε βράδυ στο χαρκόμα, ένδ οι σύντροφοί μου κοιμόντο-
σαν, έγώ καθόμιον όρες άγρυπνος και διάβαζα τά γράμματά της.
Δούλευε, μούγραφε, και τά περνούσε καλά.

Θά ήμουν περισσότερο από δυό χρόνια στο μέτωπο, όταν έξαφνα η
Έρριέτα έλαψε να μού γράφη... Δυό χρόνια, μέρα παρά μέρα, μού-
γραφε και τώρα είχε δέκα μέρες να πάω γράμμα της... Αυτό ήταν
πολύ γά μένα... έκατι κωκό θά έπαιδα, σκεπτική. Περιμένα όμως
έλιπίσοντας. Μά μέρα, τέλος, έλαβα ένα γράμμα που στό φράκιλο
δεν ήταν τό δικό της γράμμα... Τό άνοιξα με χέρια που έτριμαν.
Η Έρριέτα μου ήταν άφροστη και δεν μπορούσε να γράφη. Ένας
καλός κύριος, φιλόάνθρωπος, πήρανε και την έβλεψε κάθισμα και φρόν-
τιζε γά όλα. Της πήρε γιατόμω πάραμνα τα φράκια και κάθισμα πήρανε
και μιά γυνακίκοιλα που πήρανε και την περιεποιήσαν. Άν έλεπε
αυτός ο κύριος, ο άγνωστος εταίρήτης, δεν θά ήθελε... Θά ή-
ταν πεθαμένη.

Πήρα, έπειτα από τέντε μέρες, κι' άλλα γράμμα της. Είδα
με χαρά άπάνω στό φράκιλο τά γράμματά της. Είχε άρχισεί
νά γίνεται καλά. Η άφροστη της βάρταζε σαράντα μέρες.

Δέκα μήνες έπειτα άπ' την άφροστη της Έρριέτας μού
έδωσαν έπί τάλους μιά άδεια γά τρεις μέρες. Έργα, και την
άλλη μέρα ήμουν στό Άρσέβουρο.

Όταν πήγα στην κάρια μου, ήταν μεσημέρι. Χτύπησα την
πόρτα και σε λίγο ηδσε και μ' άνοξε η ίδια. Άλλά τί ήταν έκεινο
που είδα τότε, κύριε! Η κοιλιά της ήταν φουσκωμένη τόση!

Καθώς είχα στήσει το κεφάλι γά να μη με γνωρίσει, είδα
πρώτα μόνο την κοιλιά της... Με μιάς άνέβηκε έλο τό άδρα
στο κεφάλι μου... Έτσι μούπε και να φημώ...

Έξαφνα έκανα ένα βήμα πρὸς τά πίσω. Την είδα... Είχε
κατεβασμένο τό κεφάλι... Μ' έπιασε μιά μανία και χροίε
να βγάλω μιλιά από τό στόμα, με σφιγγόμενες χροίες, σήκωσα τό
πόδι μου και της έδωσα μιά γερή κλοτσιά στην άκεία
έκεινη κοιλιά... κι' έφουα... Φεύγοντας σαν τρελλός, δεν ά-
κουσα παρά ένα μόνο πινιμένο: «όχ!...» και τίποτ' άλλο.

Έτοςμα μέσα στους δρόμους σαν να με κινηγούσαν γί-
λοι σατανάδες... Δεν έβλεπα μπροστά μου... Έτοςμα...
Έτοςμα ως ότου σκοπίταμα κάτω κι' έπεσα κάτω... Σηκό-
θηκα καταματωμένος. Πηχτό αίμα έτοςγε άπ' τό στόμα, άπ' τη
μύτη μου, από παντού. Δεν πουνούσα όμως, ούτε έλάγα...
Γελούδα! Ναι, γελούδα, κύριε, ναι, γελούδα! Χά, γά, χάλι,
όπως και τόρα γελώ... Δεν μ' άναγνωρίζεις άκόμα, φίλε
μου; Μά πού να θυμηθίς τά καλά που έκανες στη ζωή σου!...
Έγώ όμως σε γνωρίζω: Είπες σι ό εμπάνθρωπος!... Ά-
κόμα κάνεις πώς δεν καταλόβαίνεις; Έγώ είμαι κείνος ο ά-
χρωσφόρος που τούγραφε κάποτε ένα γράμμα άπ' τη γυναίκα
του. Για ιδέε με καλά: Άν τά μαλλιά μου εινε δλωσσομα, άν
η μύτη μου εινε σαπιαμένη και τό στόμα μου στραβό και δίχως
δόντια... τά μάτια αυτά δεν τά γνωρίζεις, ή κι' αυτά άλλαξαν;...

Κύριε εταίρητάς, κύριε φιλόάνθρωπε, άν σου δεν τά γνωρίζεις τά
μάτια αυτά, έκεινα όμως σε γνωρίζουν και σε γνωρίζουν καλύτερα από
σέν... Έτσι κι' άν σε βλέπιον πάσο από τό καρκελώτο αυτό πα-
ράθυρο. Τά μάτια αυτά, που κάθε μέρα διαβάζουν στη μαρμαράνη
πλάκα τών εταίρητών της φυλακής, γράμμένο με χρυσά γράμματα τό
δουμά σου, βλέπιον κήμερα πολύ διαφορετικά από πριν τη ζωή. Μόνο
που κλάινε γά τόν άδικο θάνατο της Έρριέτας και του άδωου καρ-
πού της άμιας σου!...

Βλέπο ότι συμφωνείτε μαζί μου... Γι' αυτό
άλλωστε ήμουν βέβαιος από πριν, γιατί, όπως κι' ο περισεύωνος ο-
μοίος σας, είσατε καθόλοος άνθρωπος!... Λοιπόν... ά, ναι!...
Λοιπόν, μα και δεν έχετε καμιά αντίρρηση — δεν πιστεύω να σάς
στενεχωρή ή κουνέτα μου και να μού το κρούετε; — άς άξιζω την
ιστορία της αγάτης μου... Άλλά δεν βρώσω γά ποδ λόγο ν' άρχι-
σω άπ' την αρχή: Την είδα μιά μέρα... μού άφρασε... της άφρασε...
Της μίλησα... μού μίλησε... κι' δια αυτά τά σινιθιόμενα... Έγώ
είμαι της γνώμης, και δεν ήμα δώλλο ότι και σεις σκέφτατε τό ίδιο,
ότι δεν πρότει να κορυφώμε τούς φίλους μας. Πρώτοι νάμαστε δια-
κριτικοί και να σεδόσαστε την ήσομνη τους... και πρσαντός, να μη
κατατόνως άναίσοι, λέγοντας τά ίδια και τά ίδια.

Λοιπόν, την αγαπούσα, την ελάτρευα την Έρριέτα. Μά κι' εκείνη
μ' αγαπούσε... Μ' αγαπούσε τρελλά...

Αφορασίσαμε να παντρευτούμε και παντρευτήκαμε. Δεν μās
έπιπόσε κανέναν, γιατί δεν ήπυχε κανείς να μās ήπιπόσει.
Όρφανός από πατέρα και μητέρα έγώ, όρφανή κι' αυτή, χω-
ρίς κανένα στήθιομα, χωρίς καμιά έλπίδα στον κόσμο. Έ-
κεινη μάλιστα δεν ήξερε από παύος και πού γεννήθηκε. Έγώ
όμως θυμάμαι άκόμα και σήμερα τόν θάνατο της μητέρας μου.
Την βλέπω άκόμα και σήμερα, κάθε σι γιμή, να πιθαίνει έπιόνα-
της νερό. Διψούσε... Μά τρεμική δίχα την είχε πάσει στα
τελευταία της και διαρκώς έπιούσε νερό... Μα, στην τρώγλη
μας δεν είχαμε ούτε ποτήρι, ούτε στάμνα.

Κι' έγώ, μικρός τότε, δέκα χρόνιον παδάκι, δεν μπορούσα
να κουνηθώ άπ' τά προυδάλια μου, που ήταν ραμμένα σε μιά
γωνιά. 'Ημουν κι' έγώ ξεπλωμένος, άνακατος να κάνω και την
παρακοινή κινήση. Μόλιμας και μένα τό κούρνια άπ' τόν φε-
βερό έκεινο λυρετό. 'Ηταν μιά έπιχρή τότε, που δεν γύριζε
καμείς να ιδή τόν άλλο. Δεν πρόφταναν οι πατάδες να διαβάσουν
τους νεκρούς κι' οι νεκροθήρες κατατόσαν μερομήνια σινέχεια
τόν κασά και τό φτηρό. Μά τρεμική, θανατοφόρα έλπίδα
είχε κλείσει σπύια και χωριά άλάλητρα κείνο τόν καρπό. Άλλά
γιατί να πολυλογώμε; Έπειτα από δυό μέρες, που μπόρεσα να
κουνηθώ άπ' τη θέη μου και κατατόθισα σούνοντας να πάω
ως τη μητέρα μου, την είδα και μ' έπιασε μιά τρεμάρα, που δεν
μ' άφηξε ποτε από τότε να ήγασσο ούτε σι γιμή... 'Ηταν
φουσκωμένη, τά χείλη της περνούσαν κι' η κοιλιά της τούπα-
νον, σαν γυναικας έτοιμόγεννης. Δεν μπορούσα να μείνω πειά
μέσα στην τρώγλη και να σινεκεντρονόντας ήλεε τις δυνά-
μεις μου, μπόρεσα με χιλια βάσανα να βγω στό δρόμο.

Από τότε δεν ξαναγύρισα στην καλιόδα μας, μελονότι πέ-
ρασα πάλιές φορές σαν μεγάλωτας από κείνο τό μέρος.

Με την Έρριέτα μου ζούσαμε μιά χαρά. 'Ημαστε τό πιο
μονασιμένο άντρούνο!... Έκείνη έμεινε όλη μέρα στο σπίτι κι'
έγώ από τό πρωί πήγαμα στην δουλειά μου γά να γράσω τό
βράδυ. Έθρομα ταχτικά δουλειά κάτω στό λιμάνι. Η κλήρη
κείνα τά χρόνια ήταν μεγάλη. Μεγάλη, αφαντός! Δεν με θυμηθήδες
άκόμα; Κι' όμως, όταν σούφρανα καμιά κωπόνια ήπιόφραμα στο ήπι-
ορό σου, μούέλεγε: «Μπράβο β. Και, φεύγοντας, έπιπός άπ' τόν κίπο
μου, κούβινες και παρκατόμω γά τό κούβ-παδακό, που καθώς έλε-
γε, είχα. Δεν με θυμάσαι άκόμα;

'Αλλ' άς εινε, ίσως πορκατόμω με θυμηθείς. Λοιπόν, έθρομα άρεκα
κείνο τόν καρπό άπ' τη δουλειά μου και δεν γύριξα ποτε στην κάρια
μας μ' άδειατά χέρια. Πολλές φορές μάλιστα με τά κεντήματά της ή
Έρριέτα έθρογε κι' αυτή μερικά μάρακι κι' αγοράζε μόνη της άπ' την
αγορά τό πιο διαλέχτά τρούμα. Δουλεύαμε, βλέπεις, κι' οι δυό. Κο-